

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambeta, F'ieca una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s'eu 40 doidieceri, or 3 galbini mon. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s'eu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 16. Brasiovu, 27. Februaru 1863. Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Mai. S'a c. r. apostolica cu resolutiune pre'nalta din 24. Febr. a. c. a binevoitu a denumi pre concipistulu ministerialu in disponibilitate Dr. J o a n e M a i o r de consiliariu scolaru pentru scolele romane gr.-cath. din Ardealu.

Resolutiune

in caus'a drumului de feru!

La demandarea Imperatului s'a spusu Asociatiunei agromonice din Clusiu, ca cladirea drumului de feru transilvanu e dorint'ia cea mai ferbinte a Imperatului, dar realizarea acestei dorintie pretinde poteri mari banale, care fara garanti'a intereselor anevoia se voru afla. Deci fiinduca greutatea acestei garantii a intereselor trece preste puterea marelui Principatu alu Transilvaniei celui atatu de scumpu Imperatului, trebe se se cera sprijinulu imperiului, care numai pe calea legala se pote castiga. Spre scopulu acest'a dar este o cestiune vitala pentru Transilvania a ingriji prin diet'a sa, ca prin participarea ablegatiloru la pertractarile senatului imperialu acestu interesu de prea mare insemnatate alu Transilvaniei se fia reprezentatu in senatulu imperialu cu energia si cu rezultatulu doritu de Maiestatea sa. —

Ceea ce privesce la caus'a desarcinarii pamentului, Mai. Sa e aplicata una petitiune ce s'aru face in caus'a acesta dupa ascultarea deregatoriiloru concernente a o resolvi asia, cum se va afla cu dreptu si cu cuvintia, si, aflanduse de lipsa si determinatiuni legislative in caus'a acesta, se voru face dietei transilvane, — cu care Mai. Sa vrea a intruni mesurile de lipsa fara multa intardiere — propusetiuni corespundetorie despre acesta. Mai. Sa se bucura, cumca, la concederea acestei petitiuni nu'i stau dinainte pedeci insemnatie. —

Inca ceva despre desbinarea romaniloru din Tier'a Barsei.

Candu s'a venturatu prin jurnalele nostre scirea despre ruperea tinentului Branului de Brasiovu si incorporarea lui la Fogarasiu, n'au lipsitu neci compatimirile mai multora catra locuitorii acestui tinentu pentru asta intemplan; eara candu cercaramu adeveratele motive pentru care locuitorii tinentului acestuia ar merita compatimirea, aflaramu doue cause mai de capetenia, si adeca: cea dintai, distantia cea mare dela Branu — la Fogarasiu, eara a dou'a ca prin ruperea Branului dela Brasiovu, se miciora numerulu romaniloru din acestu districtu cu 14—15 mii suflete.

Daca ar fi ca braneni pentru tote amenuntele se alerge numai la Fogarasiu, atunci ar merita si compatimire din privint'ia distantiei cei mari; — indata ce inse are si pre'nalta instructiune pentru acestu tinentu, care se prescrie espunerea unui inspector politicu si a unui jude procesualu in sinulu acestoru comune, cari sunt chiepati a decide tote acelea afaceri ce cadu in cerculu activitatii loru, aici acasa, — atunci inceta trebuint'ia branenului de a mai rupe opincile pela Fogarasiu, da inceta si motivulu de compatimire, facunduse demnu de invidiatu, ca cea mai mare parte din acele trebi ce avea a le ispravi pana acumu la Brasiovu, acumu, i se ispraveseu acasa. — Earu daca vomu considera mai incolo, ca romaniloru dintre sasi preste totu nu le merge prea bine, ceea ce se vede din

protestele loru asupra sasiloru, apoi cade si alu doilea motivu de compatimire, si ar trebui se simtia omenii bucuria, ca unu tinentu de 14—15 mii romani curati, s'au emancipatu de sub sasi, si asiá au scapatu de nedreptatea ruginiteloru regulative. —

Asiá e, „dara ceilalti romani din districtu prin aceasta remanu in minoritate“, va dice cineva. Ceilalti frati sunt tocma atati'a la numeru ca si sasi; va se dica destulu de numerosi ca se pote dobandi drepturile ce li se cuvintu, si noi tare credemu, ca nime nu le va pote imputa, ca ar fi prea puçini. Inca n'amu vediutu neci o resolutiune, care se fia eschisu pe romani dela drepturile cuvenite in cutare tinentu, pentruca ar fi fostu puçini, eara despre contrariu amu avutu trista ocaziune a ne convinge; — amu vediutu adeca pe 13 mii romani plangunduse in contra a vreo 3 mii sasi, fara de folosu. De exemplu aducu scaunulu Sebesiului; eara bunulu citoriu isi mai aduce aminte si de altele; — dovada destula, ca nu multimea sasiloru, de care lauda Dlui, n'avemu a ne supara, ci legile loru cele ruginite, croite dupa calapodulu de 2—3 sute de ani, sunt impedecamentulu drepturilor romanului. Se cada acestea, si voiu vede pe romani din Brasiovu si districtu la locurile lor si fara de braneni; ear' sustandu acestea, neci inca odata pe atatia romani, nu voru strabate.

Dara se ne rentorcemu la firulu vorbirei nostre. Noi asiá tienemu, ca omulu candu face orecare pasu mai insemnatu inainte seu inapoi, nimeritu seu rataçitu, ca se pote judeca de este atare pasu incoronatu de urmari bune seu rele, folositoare seu pagubitore, isi considera consecintiele. — Se vedemu dara, care si cum sunt consecintiele rumperii Branului dela Brasiovu si a le incorporarii lui la Fogarasiu?

Pe cata vreme vomu fi la Brasiovu, firesce pe lenga legile de astadi, avemu se fimu nu numai reu vediuti de vecini, dara inca si de tote acelea drepturi desbracati, de care in comitate se bucura pana si judeii, intielegemu dreptulu reprezentatiunii in comitetulu districtualu. — Earu pe cata vreme vomu fi eschisi dela acestu dreptu, pe atata suntemu si espusi a primi oficiali de aceia, pe carii tii dau strainii, adeca sasi; de unde urmèza, ca pe cata vreme vomu fi la Brasiovu, tinerii tinentului Branului cei calificati pentru posturi politice, nu se potu primi in servitiulu acestui magistratu disrictualu, pentruca nu sunt burgari de ai Brasiovului, si n'au asiá numitulu *Zuständigkeit**) cum prescriu regulativele, seu cu vorbe scurte ca nu sunt sasi. — Acumu daca aceia se voru respinge si din alte districte seu comitate, si pe dreptu cuvintu din aceleasi

*) Indigenatu, naturalisatiune. Observamu aici spre informarea mai multora, cumca acesta blastamata de *Zuständigkeit* se luá pana la a. 1848 in tota sasimea atata de strinsu, incatu de es. Dn. senatoru de astadi Joachim P. a fostu silitu a porta procesu pana la curte, pentrucá se fia priimitu incai de practicantu fara plata la magistratulu cetatii Brasiovului. Si pentruce acea opunere cerbicoasa a comunei si a magistratului? Ati crede? Pentrucá Dn. J. P. nu avea casa in laintrulu cetatii, ci numai in suburbiulu numitu Blumenau, cum si ca elu ca unguru nu putea vorbi sasese, ci numai nemtiesce. —

motive, apoi le mai remane drumulu a emigra la Romani'a, nu sciu pana candu si acolo?

Daca lenga acestea vomu mai adauge, ca Brasiovulu sub sistem'a vechia au fostu Posesorulu (Domnu pamentenu) alu acestui tienutu, ca referintiele intre elu si Brasiovu inca nu sunt de totu lamurite, ca Brasiovulu prin magistratulu seu, este chiamatu a lamuri acele referintie — inca nelamurite (caci de si se vorbea ca in. gubernu se delege pentru dejudecarea referintieloru urbariale intre Brasiovu si Dominiulu Branului unu foru desinteresatu, pana adu nu s'a intemplatú póte din acea impregiurare, ca universitatea din anulu trecutú, a proieptatu pe magistratulu Sibianu, pentru Brasiovu, si pe celu Mediasianu pentru Sibiu), si deca vomu considera, ca afara de causele urbariale, o mie de alte procese de natura civila, in care este incurcatu Brasiovulu cu singuratici locuitori ai acestui tienutu trebuie se se pertracteze la magistratulu Brasiovului in 1-a si la Universitate in a 2-a instantia, dicemu deca le vomu judeca acestea cu sange rece, apoi ne trece totu gustulu de a mai fi la Brasiovu, ori catu este elu de frumosu. Despre alta parte credemu, ca si consecintiele aru fi mai multa bune de catu rele.

Se póte, ca vomu fi ratacindu in pareri; ne rogamu de cei mai competenti cá se ne coréga — convingundune despre contrariu. —

Se nu uitamu inse, ca tóte acestea sunt numai pana la dieta, — unde apoi se va decide definitivu impreuna cu alte multe si asta cestiune. Nu suntemu siguri de vreunu resultatu mai favorabilu, caci cum se póte vedé mai din tóte opinaturile sasiloru brasioveni, ei tienu cu sufletu si trupu una cu fratii magiari.

Deci noi se nu asteptamu vreodata vreunu bine dela vecinii de ambe locurile, ci numai dela noi insine. Se ne apucamu dara cu totu sufletulu de lucru in totu loculu, eara mai alesu acolo unde suntemu numai de ai nostrii; se aratamu lumii ca amu ajunsu la matoritate; tienuturile nóstre cele mici se le facemu mari prin fapte, asiá cá ele se fia de modelu si altora.*). Preste acestea se si mai desvatiamu pe poporu de afurisit'a datina de a se incurcá in judecati pentru tóte nimicurile, cá si romanulu muntenu din districtele vecine ale Romaniei, care pentru pricina de 10 lei e in stare se faca cale de trei patru díle pedestru pana la Bucuresci, apoi cá secuii, carii pentru lucru de 20—30 fiorini nu'si pregetá de a calatori pana la Vien'a. Acésta desvatiare se póte mai usioru decatu ar crede cineva. Alegetive judi si notari, nu numai destepti, ci si ómeni de omenia, carii se nu ve despóie; datile increderea ce li se cuvine; plati tile omenesce, pentru cá se aiba din ce trai, si cele mai multe procese ale vóstre se potu taiá si impaca acolo pe locu. —

J. M.

TRANSILVANIA. Brasiovu, 10. Mart, n. (Congresulu). Din 26/14. Fauru incóce decandu se publicá mai anteu inaltulu decretu gubernialu coprindietoru de preanalt'a resolutiune imperatésca din 17. ale aceleiasi lune, prin carea se concede o conferintia continuativa romanésca. acestu jurnalulu din parte'si a remasu totu in tacerea obser-

*) Insa tocma aici zace blastamati'a; pentruca romanulu pomeninduse in vechi'a supunere de „colibasiu si sluga,“ precum erá poreclitu pana acum, nefiindu in stare acésta generatiune a se desface de cép'a si usturoiulu din Brasiovu, crede asiá, ca deca nu va mai portá judecati in acea cetate, apoi nici cascavalulu, untulu, lan'a, seulu si peile nu le mai potea vinde la negutiatorii si mesterii de acolo. Nu ne prea miramu de unu asemanea simtiu de solavu, pentruca acelasi se afla la tóte popórale subjugate, si fericitu acelu poporu, dupa carele conducatorii lui nu sunt siliti se astepte cá Moisi ani patrudéci, pana se péra batranii si se se ridice alte generatiuni in loculu loru.

De altumintrea diceti Dvóstra ori cate veti voi, pro si contra, — va veni (dór') timpulu in care tier'a se va imparti din nou (scie Ddiu cumu!) prin potestatea legislativa cu privire principala la inlesnirea administratiunii si la nationalitati, atunci apoi veti remanea acolo, unde va cere inaltulu interesu alu patriei si alu natiunii cá se fiti cu totii. —

vata si mai nainte in privinti'a congresului. N'amu voitu a preocupa opiniunea publica, amu voitu a o urmari, a o asulta si — deca se póte, la timpulu seu a o respicá pre atata, pre catu voru fi ajunsu la cunoscinti'a nóstra manifestarile ei.

Eata cateva descoperiri ale opiniunii publice respicate pre scurtu in sentintie rapsodice.

Cei carii voru fi séu alesi séu chiamati, se mérga nesmintitu la adunare. Este apoi cu totulu altu ceva, in alu cui nume vomu lucra acolo, in alu nostru, ori in alu poporului. Vomu vedé atunci; se mergemu in sa.

Este cea dintei'a data candu suveranulu Austriei, marele Principe alu Ardealului dice catra romanii acestea tieri: Eata ve dau voia cá se ve adunati, se ve luati voi insive destinulu vostru in man'a vóstra. Acum am se vediu cine sunteti, pana in catu me pricepeti si pana la ce mesura me iubiti.

Se mergemu cá se ne adresamu LUI cu respunsu de multiamita, nu servilu, nu terítoru, de care ar trebui se'i fia grétia fórté, ci unu respunsu demnu de barbati liberi, in sa si sinceri, si credintiosi, si recunoscutori totuodata.

Se mergemu, pentrucá se pregamu calile catra cointielegerea dorita cu ceilalti compatrioti ai nostrii.

Se mergemu, pentru cá se ne mesuramu distantia ce amu facutu pe calea progresului de doi ani incóce.

Se mergemu, pentru cá se damu din nou espresiune dorintieloru natiunii nóstre —

— Pentru cá in sa cu ocaziunea adunarii nici unu momentu se nu ne tréca indesiertu; pentru cá se ne facemu si astadata o scóla parlamentara insofita de disciplin'a ei, — se ceru nesmintitu si neaparatu óresicare pregariri si anume:

Programa pre catu se póte coprindietóre de obieptele câte voru fi a se pertracta in adunare.

Ordine séu regulamentu alu casei, precum se numesce, adica defigerea acelu regule, de care se aiba a se tiené atatu presiedinti'a catu si fiacare membru in totu decursulu desbateriloru, precum este acésta in tóte adunarile compuse din barbati cultivati.

Defigerea de timpuriu a dileloru cate voru fi a se petrece la loculu adunarii; la care in sa s'a observatu din mai multe parti, cá acum cá niciodata precipitarea desbateriloru si a hotaririloru adunarii ar potea deveni fórté fatala in urmarile sale; deci se presupunemu, cá pre langa tóte pregaririle ce se voru face, patru séu cinci dile póte fi timpulu celu mai scurtu alu petrecerii pre locu. De aceea adaoga unii, cá nu ar strica, candu poporimea romanésca din Sibiu ar inlesni macar pe 100 insi din cei chiamati numai si numai cu locuintia, pentruca se aiba unde a'si plecá capulu preste nópte in acelea 4—5 dile.

Póte fi cá dupa ce voru esi cercularele conchiamatóre, vomu mai reflecta inca si altele asupra asteptatei conferintie (séu congresu? inca nu scimu.)

G. B.

Mane séra o fetitia dela Lugosiu da concertu aici.

Dela Lugosiu ni se scrie, ca D. D. adm. Serbu e denumitu séu transferitu la Aradu in acéstasi calitate, si poporulu e in mare grija, cá nu cumva se capete in capu vreunu strainu sugrumatoriu or vreunu ranegatu, cari sunt mai reu decatu strainii. Deca nu voru fi respectati cu denumirea séu a D. Mocioni séu a D. George Popa, despre a caroru fidelitate si atitudine neci o fintia nu se póte indoi, apoi se mai afla si alti romani apti, numai cu neromanu si ranegatu se nu fia regalisati, asia dorescu si speréza toti totuleti carasiunii. —

Insurectiunea Polóna.

Mai multe telegrame dela Cracovia, Liovu, Varsavia totu din 1. Martiu anunčia, ca lupt'a rusiloru cu Langievicz insurgentulu la Malagoszcz din 24. Feb. au fostu fórté inversiunata. Insurgentii perdura 2 tunuri de feru, 32 cara de bagagia, dupa alta depesia 70 cara si 152 cai; Langievicz s'a retrasu la Toharnia. Alta depesia díce, ca Langievicz ranitu ar fi luatú fug'a — si tieranii au prinsu vreo 200 din insurgenti si i au predatu rusiloru.

Asia o voru patio si boierii in Romani'a, deca nu si voru atrage acumu la inceputu tóta simpati'a poporului prin generós'a deslegare a cestiunei rurale si a legei electorale. Dómne cumu isi voru pocai pecatele indesiertu in tóta eternitatea! Quod omen deus avertat! —

„W. Z.“ publica din Varsavia 28. Feb., ca in tienutulu Biala in guvernamentulu Lublinu inca fusera imprasciéte remasitiele unei bande de insurgenti, ce erá suptu conducerea lui Bogdanovicu jun., care de impreuna cu bagagi'a a caditu in man'a rusiloru.

In 25. se prinse in Cracovi'a din partea austriaciloru unu bureau de recrutare si 4 reerutatori, intre cari unu emigrantu venitu din Parisu, fura arestati si chartiele loru de mare insemnatate inca le confiscara.

In Litauni'a cresce din ce in ce totu mai tare numerulu corpuriloru de insurgenti. Chiaru „Invalidulu rusescu“ marturisesce acésta, dîcundu, ca suptu Raczynski, Rylski, Ciekorski, Lewandowski, Szeniawski, s'au organisatu totu atatea corpuri de insurgenti, cari au si intratu in lupta in mai multe locuri si in 15. cadura din ei in lupta 80 si 30 se ranira, eara rusi 2 morti si 2 raniti, dupa maniera buletinului rusescu.

O natiune plina de viétia si ouragiu militarescu, cá cea polóna, nu multe numera Europ'a. Se socotésoa omulu, ca ei imbucatatiti intre 3 puteri numai intru a trei'a parte a fostului loru regatu; o populatiune abia de 5 milióne, rusi, poloni mestecati, dupa-ce se potignira de atatea ori cu rescularile loru, eutédia totusi a luá lupt'a chiaru si cu colosulu nordicu, de care mai eri se infricosiá Europ'a. Atata amóre de libertate si independintia! Inse din nenorocire, ca numai acumu invatiara minte se dechiare pe tieranu proprietariu si egal indreptatitu; inse totu prea tardiu, ca nime nu le prea crede. — Discite justitiam moniti! —

E lucru peste tóta intipuirea, cá se nu fia polonezii imbarbatati si redimati in promisiuni tari si mari; altumintrea ar' trebui tóta lumea se'i judece de ómeni indiscreti, inse o se aruncamu o privire scurta preste fatalitatile istorice a le Poloniei, cá se scimu mai bine judecá in oaus'a loru.

„Schl. Z.“ scrie din Sosnovicze 1. Martiu, cumca Langievicz au venitu cu 6 mii feciori la Szombkovicz si in 1. Martiu au frecatu bine pre rusi invingudui. Alta invingere la Hyszkow, unde 4 mii poloni au invinsu altu despartiamentu de rusi.

Varsiavi'a 1. Martiu. Eri se tienù o adunare de 80 persóne in strat'a domniloru, care vrendu a se alaturá la insurgenti, fura prinsu de politia, inse puseanduse de pe feréstra in ea, fugira, dar' eara fura prinsu, de altumintrea pacea inca nu s'a turburatu aici pana acumu. —

Despre batai'a dela Vloszovo scrie „W. Z.“ din Varsia vi'a, ca insurgentii fura cu totulu sdroboti si cumca tieranii se bucura, ca tóte iéu capetu, inse alte sciri vorbescu de perdi mari din partea rusiloru, d. e. vreo 2 tunuri, 400 morti si cumca Langievicz se afla earasi mai mundru si mai frumosu, decatu cum a fostu, fiinduca insurgentii, unde vedu, multa militia rusa, concentrata, se imprastia in despartiaminte mici si silindu pe rusi se se impartiésca si ei, apuca cate unu despartiamentu si din faéia si din dosu, luandusi arme si munitie etc.

— Postele mai próspete spunu, ca Langievicz inca se afla cu 5000 la Skala si Ojcow si cumca rusii, unde nu mai vinu in conflictu, aprindu sate si orasia, pfaeandule in cenusia, dupa cumu facura in Miechow si alte locuri multe.

„Wr. Ztg.“ are depesia din Varsavi'a 4 Mart., care spune ca in Mirzyglad o banda de insurgenti de 600 pedestrasi si 200 calereti fú cu totulu imprastiatu si stricata cu perdere de 90 morti si 25 raniti; — despre buletinele rusesci inse marturisesce si unu polonu in diurn. „Dziennik“, cumca adunandu elu la-olalta tóte sumele de perdi ale insurgentiloru poloni dela 1830 in urma esi una suma aprópe de 2 milióne morti; atatu sunt de drepte buletinele ruse, cu 1 mortu si 3 contusionati.

In Litauni'a concurgu poloniloru ajutóre din tóte partile, chiaru si din ducatul Posen in Rusi'a trecura la 28. Fauru vre-o 600 poloni-prusieni bine armati si uniformati, cu tóta conventiunea prusiana; asia venira in 24. vre-o 800 din Volinia eara inarmati, precumu si din Podoli'a, ba precumu se scrie si de catra sudu. Numai prostimea le trage dunga preste socotéla, ca ea prinde pe boieri si i' predá guberniulu. — Destulu esemplu. —

Poloni i insurgenti si anume Langievicz a si prochiarmatu de reg. Poloniei pe archiducele austriacu Max; intr'aceea inse din

Petersburg 5. Martiu se scria prin telegrafu, ca unu decretu imperatescu denumesce pre marele prinç. Constantinu de comandante supremu alu trupelor in regatulu Poloniei pre lenga postulu de locutiitoriu; si in Françi'a, diurn. „Pays“ crede, ca in scurtu va esi unu ucasu, care va reconstitui regatulu Poloniei si va proclamá pre marele prinç. Constantinu de suveranu alu Poloniloru. — De se va face acésta, atunci incordarile panslavistice ale partidei lui Vielopolski din Poloni'a voru avé mari prospecte, si Europ'a póte fi lesne inundata de barbari'a nordica.

Telegramele Gazetei.

Bucuresci, 7. Martiu 8 óre. Eri defaimá (blamá) camer'a mai cu unanimitate necuviintós'a atituda a vice-presiedintelui adunarei Lascar Catargi in presentia Principelui. Camer'a respinse si motiunea lui Brancovénu, care se incereá a aprobá conduit'a lui Catargi.

Bucuresci, 8. Martiu 3 óre 55 min., sositu 5 óre 57 min. Astadi luá camer'a in consideratiune una propuse-tiune de unu imprumutu presentatu de gubernu de cincidíe oi de milióne franci, cu cate 8 procentu, destinatu spre a depurá cele 4 milióne de mai 'nainte si a constitui unu fondu de creditu realu (ipotecariu, Credit fonoiér). Una comisiune se alésa pentru ecsaminarea conditiuniloru si una alta propositiune pentru banca de escomtu.

— 11. Martiu 11 óre 55 min. Sesiunea trimestrala a parlamentului a espiratu Sambata marii boieri si ultraliberalli au interpelatu eri pe ministru si 'lau sollicitatu pentru prelungirea camerei, su pretectu de a votá bugetulu. Camerei, care strordinaru fú cu o luna inainte conchiamata la sesiune strordinaria espresu numai pentru bugetu, fiinduca a petreoutu timpulu in discusiuni sterile (sterpi), si in patru luni a votatu numai spesele a dóue ministerie si o singura lege, ministru dede respunsu ordínu, provocanduse la art. 17 din conventiune, care defige perdurarea sesiunei: numai la 3 luni.

Adunarea nationala in Roman'a.

(Urmare din Nru tr.)

O datoria spaimantatória fara legitimarea unui controlu legale. (Misiocare.)

Anarchi'a pretutindine.

Scól'a comerciale din Galati inchisa. Consiliulu scolariu din Jasi inchisu cu calcarea legii fundamentale pentru instructiunea publica, facuta inca si pusa in lucrare din timpulu Domnului Grigorie Ghica.

Siguranti'a publica amenintata intr'unu chipu seriosu prin atentaturile din tóta díu'a in contr'a persónelorú sêu proprietatiloru.

Dosariile criminale sporindu in nisce proportiuni inspaimantatória.

In guvernulu unu amestecu eteroclitu de constitutionalismu si autocratie.

Schimbari necontentinte de ministrii fara altu resultatu pentru conducerea trebiloru publice de catu lips'a absoluta de idei si de priviri generale precumu si de simtirea adeveratelorú nevoie ale tieriei.

O putere esecutiva intrecunduse in silinti si in intrige pentru a mantiené si a mari antagonismulu intre partitele politice si-a intarítá antipatiile mutuale cu scopu d'a scapá de atacurile loru comune si-a triumfá fara lupta. (Aplaude.) Tactica miserabila, care n'a isbutitu de catu a lipsi tier'a de concursulu barbatiloru a caror'a activitate si devotamentu pentru caus'a publica ar fi fostu d'unu asiá mare folosu.

Silinti pentru a seaduce in armata spiritulu pretorianu, in vedere de eventualitati cu totulu altele de catu apararea drepturiloru si-a demnitatii nationali. Dara, Domniloru, credu ca me facu organulu toturoru trimetiendu dela acésta tribuna o salutare bravei nóstre armate, care va sci totudéun'a se fia gelósá de glori'a stravechia a drapelului seu. (Aplaude) Nu. Adunarea a fostu calomniata, caci ea doresce in florirea si marirea armatei nationale. Ea doresce se se mai védia inca vulturi romani sburandu cá la calugareni, incununati de laure si de admiratiunea lumii. (Aplaude.)

Din acestu tablou, a caruia fiacare trasura acusa pe guvernulu, resulta ca situatiunea actuala a tieriei este fapt'a s'a, si ca elu singuru este respundiatoriu naintea tieriei si naintea Europei.

Ce este dara de facutu pentru cá se scapamu tier'a din periclu ce o amenintia? Increderea lipsesce pretutindene si de incredere avemu toti trebuintia. Si cumu ar mai puté se esiste acésta incredere, candu bazele regimelului nostru constitutionale sunt violate, candu adunarea este lovita in drepturile si in demnitatea sa?

A! Dloru ministri, trebue se ve spunemu totu adeverulu, caci noi voimu cá tier'a se judece in acestu mare procesu care urméza intre noi si Domni'avóstra.

Ati pusu in gur'a Domnitorului cuvinte de dispretiu in contr'a reprezentatiloru la priimirea dela anulu nou.

Ati respanditu in armata si intre toti functionarii din o-

sebitele ramuri ale administratiunii, ca adunarea le este ostila, ca le radica miidulocele de existinta si ca opresce carulu guvernamentale d'a merge. Si pentru ce tota aceste? Pentru ca voiti sugrumarea libertatilor publice, anulara regimului constitutionale, desfiintarea ori carui controlu asup'ra faptelor guvernului, cheltuiel' a baniloru publici fara ca nimine se ve iè socotela, voiti intr'unu cuvintu guvernulu bunei placeri, stapanirea absoluta a unui singuru omu, si cu cati-va ministrii.

Daru ati uitatu juramentulu solemnu ce la acesta tribuna a facutu Domnitorulu candu s'a alesu; ca va fi credintiosu constitutionii, in testulu si in spiritulu seu, ca va fi Domnu constitutionale. Acelu juramentu la priimitu Dumnedieu si poporulu romanu. Cine-lu va calcá? Ati uitatu c'avemu o carta octroiata de siepte puteri si priimita de unu intregu poporu, ca in acea carta se cuprinde regimulu constitutionale si ca da in man'a unei adunari electivive controlulu celu mai aspru si mai eficaieu, asup'ra tutoru faptelor guvernului.

Ministrii neconstitutionali, ce voiti dara! A radica adunarii tote drepturile sale? Dara noi suntemu otariti a le apará, — (aplaude) si luati bine sém'a ceea ce faceti, caci dreptulu este in partea nostra si calcandulu ve veti atrage respunderea cea mai grava. Regimulu constitutionale ilu vomu sprijini in totu adevverulu si in tota sinceritatea sa, caci elu este paladiulu tutoru libertatilor publice, elu este mantuirea si inflorirea patriei nostre.

Domniloru, vedu cu durere, credeti cuvintelor mele, caci le ducu cu sinceritate, caci totudeun'a, in ori ce amu facutu, in ori ce amu dísu amu fostu sinceru, — vedu, ducu, cu durere lupt'a ce s'au incinsu in adunare asup'ra proiectulu pe adresa ce amu infaciosiatu. Din dominiulu principiloru, discussiunea au degeneratu in personalitati; cuvintele s'au inversunatu si daca ar fi cineva intre noi, strainu de limb'a si obiceiurile nostre, si ar asiste la cele ce se petrecu, ar crede ca adunarea este impartita in doue tabere inemice, si ca un'a cauta se pèrdia pe cealalta; si pentru ce o asemenea lupta pismataretia? Oare nu ne iubimu toti de o potri va tiér'a? Oare nu vroimu toti binele ei? Ne deosebimu inse in mijloce.

Domniloru, amu creditu si credemu c'amu spusu adevverulu in proiectulu de adresa ce amu infaciosiatu; amu creditu si credemu ca tiér'a suferi, ca in locu de semnele invariarii ce se asteptase, se infaciosiáa frica agoniiei, ca consciintia nostra va fi pentru totudeun'a apasata daca nu vomu areta tronulu tote durerile, tote deceptiurile patriei nostre. Dumnedieu si natiunea intréga va judeca intre noi! (Aplause.) Ori care inse va fi sórtea ce va avé acestu proiectu de adresa, cuvintele ce se ducu si silintiele ce se facu, voru remané intiparite si voru fi cá o justificare seu inovativire pentru fiacare, in desfasurarea evenimentelor viitorie. Catu privesce pentru mine primescu responsabilitatea deplina a tutoru cuvintelor cuprinse in acestu proiectu de adresa. (Aplause.)

NB. Contraproiectulu propusu de Dn. Panu s'a primitu cum ilu citimu in Nrii 9, 10, 11, cu urmatóriele modificari: in Nr. 10, p. 20, dela lin. 3 pana la 23 din drepta remane afara si in locu vinu acestea 2 §§. :

„Acést'a este, din nenorocire, si situatiunea in care se afla statulu nostru. De 4 ani neaplicandu-se pe deplinu regimulu constitutionalu, acestu regimu n'a pututu dá ródele ce cu dreptu cuvintu astépta dela densulu si Tiér'a si Europ'a.

„Acestu regimu liberalu nu este la noi o planta straina, ci din contr'a, unu regimu traditionalu, caci, precumu scii bine Mari'a Ta, alegerea au fostu la noi sorgintea puteriloru publice, totudeun'a, candu natiunea n'au fostu sub presiunza din afara.“

Nr. 11, pag. 44 l. steng'a, dupa linea 22 se mai adause acestu §. :

„Este dreptu a recunósce, ca obiceiulu inradaciatu in clasele cele comparativu mai luminate a le societatei nostre, de a desdemná ori ce alta profesiune si de a se imbuldi in aceea a servitiului publicu, a adusu concurentia ce si facu cetatienii intr'acesta cariera, la unu gradu funestu moravuriloru nostre publice, astufelu incatu ea ar puté zadarnici ori ce incercare de o seriósá imbunatatire din partea unui guvernulu luminatu si cu intentiune sincera. Totusi, adunarea deplange, ca guvernele Mariei Tale, nu mai puçinu de catu acelea ale predecesoriloru Mariei Tale, departé de a cercá a combate acestu defectu alu moravuriloru nostre, care este un'a din cauzele principale ale paralisiiei societatei nostre, nu a facutu

de catu ai favorisá desvoltarea intorcundu-o in folosulu loru, cá pe unu mijlocu legitimu de conversatiune a loru.

„Aci e loculu se aretamu Mariei Tale, ca ministeriulu pana acumu niciodata n'au datu séma camerei despre afacerile cu statele esteriore. Indatoritu de conventiune a contra-semná tote actele puterei esecutive, cu parere de reu vedemu, ca pana acumu nu s'a depusu pe biuroulu camerei actele diplomatice in cestiunile care din firea loru nu mai potu fi ténute in secretu.

Ear finea e modificata asia :

„... voru aduce in curundu statulu romanu in positiune de a pastra neutralitatea cei dictéza interesele sale de conservatiune si de ginta latina la intemplantu de vreo crisa in orient“.

Atata e deosebirea adresei dupa desbatere de contraproiectulu amendatu, si vro 3—4 cuvinte modificate fora insemnate mare.

(Voru urma.)

Nr. 1103/1862 pr.

Publicatiune.

Dein partea comisiunei de cura a apelor minerale dein Borszék, in fiintia pe temeliulu inaltei ordinatiuni a inaltulu gubernu regescu trans. dein 30. Aprile 1862 Nru 8492 — se aduce prein acesta la publica cunoscentia, cumuca s'a facutu de mai nainte aceea neplacuta observatiune, ca mai multi ómeni, cari facu negutiatoria cu ape minerale (Borviz) — s'au intemplantu de siau implutu glajile loru cu Borviz de pre alte locuri, — si la sigilarea acelora au sciutu imita modulu pana acumu obicinuitu cu foliuti'a de plumbu (Staneolu), care apoi esportandulu la locurile de vendiare — l'au si vendutu subtu numele de Borszék.

De vreme ce astufeliu de negutiatoria nu numai ca fórte insiéla pe cumperatori cu aceste ape in chipulu susu numitu manipulate, care in scurtu timpu perdiendusi tota specialitatea minerala ce au avut'o, se prefacu in cea mai simpla si puturósá apa; — dar' totu deodata stricá si degradéza renumele apei minerale alu fontanei principale dein Borszék, care pentru eminentele ei cualitati, este recunoscuta in tota Europ'a.

Comisiunea de cura afla dara de lipsa spre delaturarea acestoru abusuri, mesurile cuviincióse, facunduse atenti, si deregatoriile administrative in gradulu celu mai naltu — cá se privighieze si se staruiesca a se pune stavila acestorufeliu de insielatiuni — cu totuadinsulu.

In privinti'a acesta prein cointelegere cu arendatorele David Mandl s'a otaritu, ca glajile, ce se voru implé in Borszék cu apa minerala in a. acesta, precumu si in viitorime, se nu se mai sigilaze dupa modulu si obiceiulu de mai nainte; cu foliuti'a de plumbu (Staneolu), ci in loculu acestuia — se se intrebuintieze la sigilarea glajiloru Capacuri de plumbu (Kapsel.)

Acestu sigilu va cuprinde in sine numirea „Borszék“ — numele arendatorelui „David Mandl“ precumu si numerulu anului de implere, dar' inse cu acea distinctiune — ca in locu de timbrulu fostu pana acumu pe dopu de P. B. (Principal-Brunnen) va fi timbrarea cu F. K. (Fő kut.)

Comisiunea de cura 'si promite, cumuca prein acestu modu mai nou de sigilatu, de si manipulatia in aretat'a proportia de mai nainte e cevasi mai cu spese, va reusi mai lesne la scopu, fiinduca acestea Capacuri se voru trage deocamdata numai dein fabricele dela Nürnberg si Frankfurt, care póte nu se voru imita lesne in tempu mai delungatu — despre o parte, — cara de alta parte Capaculu acela alu mai intrebuintia si de alu doilea ar fi mai fara putintia — prin care unu falsificatu cu atatu mai siguru se póte incungiura.

Acesta otarire a comisiunei de cura a Borszékului se aduce in interesulu comunu la cunoscentia publica.

Csik-Somlyo 31. Ianuariu 1863.

S.-supremulu jude regescu cá presiedinte alu comisiunei.

5—8

Res p u n s u. T. Mi a venitu indereptu, ce se facu cu elu? Cele mai próspete le voi folosi. Numai pe calea prenumeratiunei e posibilu, apoi se pote delati. Mai multi: E timpulu, cá se ve aduceti aminte de promisiunile facute pentru refuiéla, inca odata ve rogamu.

Prenumeratiune nóua se deschide si dela 1. Martiu cu 3 fl. 36 cr. pana la 30 Juniu. Numai nu amane respectivii.

Cursurile la bursa in 10. Martiu 1863 sta asia :

Galbini imperatesei	—	—	5 fl. 47 cr. v. a
Augsburg	—	—	114 „ 50 „
London	—	—	115 „ — „
Imprumutulu nationalu	—	—	81 „ 65 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	75 „ 30 „
Actiile bancului	—	—	810 „ — „
„ creditului	—	—	218 „ 30 „